

JOSEF KROB

O FRANCOUZSKÝCH KONTAKTECH BRNĚNSKÝCH FILOSOFŮ

Začátek devadesátých let minulého století byl začátkem mnohých proměn. Mezi ty, které se týkaly univerzity, patřily i snahy o obnovení kontaktů MU se zahraničními univerzitami. Dosavadní družební výměnné studentské pobyty orientované především do univerzitních měst bývalého Sovětského svazu také nebyly často bez jisté zajímavosti či náznaku dobrodružství a jistě by si zasloužily vlastní zpracování, ovšem zmíněný počátek posledního desetiletí 20. století nás ze známých historických důvodů nasměroval poněkud jinam. V roce 1990 se stal rektorem Masarykovy univerzity prof. Milan Jelínek, který, ač bohemista, byl velmi frankofonně orientován a přinesl si s sebou do svého úřadu i užitečné osobní kontakty navázané zejména prostřednictvím Nadace Jana Husa (Association Jan Hus), organizace podporující nezávislé vzdělání v ČSSR před rokem 1989. Nadace pokračuje ve své činnosti dodnes a od poloviny devadesátých let do současnosti organizuje každoročně takzvané letní francouzské univerzity,¹ na které jsou zváni čeští i slovenští studenti a učitelé k diskusím se svými francouzskými protějšky. Jak se později ukázalo, ideální způsob pro rozšíření původně úzce osobních kontaktů. Ještě před tím, hned v roce 1990, se mezi jinými španilými jízdami na zahraniční univerzity konala jedna s cílem v Dijonu na Burgundské univerzitě. Tehdejší vedoucí katedry filosofie prof. Lubomír Nový si velmi rád připomenul svá francouzská studia a ve spojení se svým vrozeným šarmem, který byl i pro francouzské kolegy něčím neobvyklým, zajistil v této akci kontrakt pro katedru s departmentem filosofie Burgundské univerzity.

Tehdejší děkanka Maryvonne Perrot a vedoucí departmentu Jean-Jacques Wunenburger nabídli vzájemnou výměnu pobytů pro učitele a studenta, nabídka byla samozřejmě využita a prvním průzkumníkem se stal v roce 1991 doktorský student filosofie Philippe Goujon, který se pod vedením Jeana Gayona věnoval

---

¹ Cílem programu je podpora dlouhodobé spolupráce francouzských, českých a slovenských studentů a učitelů filosofie. Vyvrcholením spolupráce je každoročně letní škola francouzské filosofie, kterou organizačně zajišťuje střídavě Vzdělávací nadace Jana Husa v České republice, Vzdělávacia nadácia Jana Husa ve Slovenské republice a Association Jan Hus ve Francii. Tím je také určeno místo konání letní školy, které se rovněž pravidelně střídá.
http://www.vnjh.sk/cz/index.php?include=aktprog_spmsnjh

problematice informace a struktury zejména z pohledu biologických věd. Brno a Mendelianum zejména mu mělo poskytnout během měsíčního pobytu další podklady pro jeho doktorskou práci. Kromě toho plnil funkci prvního vyslance, který měl zjistit úroveň civilizace, do které by se měl poté vypravit i jeho školitel. Protože tak na jeho dojmech záležel další osud slibně se rozvíjejících kontaktů, věnovali jsme zajištění jeho pobytu maximální pozornost. Byl ubytován v rektorském hotelu a seznámen se zázemím od fakulty přes knihovny až po menzu. Vcelku dobrý dojem se trochu pokazil hned druhý den jeho pobytu, kdy jsme se při příchodu do menzy dozvěděli, že z plánovaného stravování nic nebude, protože v budově menzy se propadl strop. Byl to však jediný rušivý moment, vše proběhlo nad očekávání, zpráva z pobytu byla velmi pochvalná a další měsíc odjeli do Dijonu Lubomír Nový a Josef Krob. První jako hostující profesor měl ukázat filosofům Burgundské univerzity, jak umíme u nás přednášet, druhý měl zase předvést schopnosti studijní. Podle všeho mise obou jmenovaných byla úspěšná a Dijon vzal na vědomí, že existuje nějaké Brno a že by mohlo být řádným partnerem v rodících se evropských projektech.

Rok 1991 ještě nabídl první seznámení s institucí letní francouzské univerzity a její další ročník, který se konal v Paříži, přinesl kontakt s profesorem François Rivencem. Následující období, kdy brněnské frankofonní filosofy L. Nového, J. Kroba a I. Holzbachovou doplnil v roce 1993 P. Horák, bylo vyplněno spíše individuálními aktivitami, studijními pobyty nejen na univerzitách. Tento silný tým byl bohužel v roce 1996 opět oslaben úmrtím profesora Nového. Zásadní zlom pak znamenal rok 1998 a možnost zapojit se do vzdělávacího programu Sokrates/Erasmus určeného pro déletrávající studentské pobyty na zahraničních univerzitách a učitelskou mobilitu, tj. hostitelské přednášky tamtéž. První smlouva byla domluvena samozřejmě s partnery na Burgundské univerzitě a v roce 1998 první student vyjel na zkušenou prozatím pouze na tři měsíce. Protože se vrátil nejen v pořádku, ale i nadšený, odjela studovat opět na tři měsíce podzimního semestru další studentka filosofie. Ta byla sice také nadšená, ale už se nevrátila. Zalíbilo se jí natolik, že si tamní studium prodloužila, udělala zkoušky a nakonec tam i dostudovala, našla si přítele i zaměstnání. Jako by tím předznamenala osud některých dalších. Hned její následovník, který se sice vrátil a studium dokončil v Brně, se ve Francii zhlédl tak, že se vrátil na několik studijních pobytů a nakonec na řádné studium s perspektivou bruselského úředníka.

To už ale profesor Jean Gayon opustil Dijon a přestěhoval se do Paříže a začal pracovat na Univerzitě Paříž VII (později pak Univerzitě Paříž I – Sorbonne). Známost samozřejmě nebyla zapomenuta, naopak, znamenalo to i rozšíření smlouvy Erasmu a další studenti začali jezdit i do Paříže. Ale v Paříži pracoval i dříve zmíněný profesor François Rivenc, a to přímo na Univerzitě Paříž I – Sorbonne. Bylo tedy zcela logické využít této možnosti a tak přelom tisíciletí slavili v Paříži už tři vyslanci brněnských studentů. Jeden z nich opět těžce hledal cestu zpět a magisterská studia dokončoval na obou univerzitách – v Brně i v Paříži a pokračuje tak i ve studiích doktorských.

Jean-Jacques Wunenburger, bývalý vedoucí departmentu v Dijonu, se přestěhoval do Lyonu, kde se stal děkanem Filosofické fakulty. Co následovalo, lze již

snadno odhadnout. Stačilo při večeři po jedné z konferencí položit dotaz, domluvit podrobnosti a další rok již vyjely dvě studentky do Lyonu na Univerzitu Jean Moulina III. Lyon, Provence, blízkost horkých krajů a Španělska, spousta španělských studentů. Bez rozsáhlých epických útvarů, které by se jistě daly sepsovat, velmi stručně – jednu z těchto lyonských průkopnic již čeká španělská svatba. Kromě studentek navštívili lyonskou univerzitu v rámci učitelské mobility i Josef Krob a Petr Horák. Pobyt by byl zcela standardní, kdyby nebyli ubytováni na kolejích Ecole Normale Supérieure (ENS), nově vybudované odnože ENS v Paříži. Při takovém ubytování se jistě sluší navštívit i hostitele, kterého v tomto případě představoval prorektor ENS, Michel Senellart. Bylo zcela přirozené zeptat se při této příležitosti na ochotu zapojit se do programu Erasmus a kladná odpověď znamenala další dvě místa pro studenty a semestr pro každého.

V současné době tak katedra nabízí celkem sedm míst na studijní pobyty na filozofických departmentech francouzských univerzit – 2 místa na Burgundské univerzitě, 1 místo na Sorbonně, 2 místa na Univerzitě v Lyonu a 2 místa na ENS v Lyonu. Kromě Paříže, kde se jedná o roční pobyt, jsou všechny ostatní šestiměsíční.

Pokud je někdo touto lehkou historií zklamán, protože očekával spíše přehled o studijních programech partnerských francouzských univerzit, informace o tom, že Burgundská univerzita je zaměřena hodně na vztah imaginace a racionality – samozřejmě pod vlivem tamějšího působení Gastona Bachelarda, že zde existuje i Výzkumné centrum GB, do kterého se zapojují i doktorští studenti včetně zahraničních, že Sorbonna jako celek je přes osobní kontakty přece jen trochu povznesena nad provincialitu brněnské univerzity, že univerzita Jean Moulin je mladá (v roce 2004 oslavila 30. výročí svého vzniku) a hledá své profilové zaměření, že ENS je prestižní škola a podle toho vypadají i studijní nabídky i materiální zázemí studentů, může využít spíše webových sídel jednotlivých univerzit, protože studijní programy se mění, ale zkušenosti získané zahraničním pobytem zůstávají.

Université Bourgogne, Dijon - <http://www.u-bourgogne.fr/>

Université Paris I – Sorbonne –

[http://www.univ-](http://www.univ-paris1.fr/formation/arts_sciences_humaines/ufr10/rubrique57.html)

[paris1.fr/formation/arts_sciences_humaines/ufr10/rubrique57.html](http://www.univ-paris1.fr/formation/arts_sciences_humaines/ufr10/rubrique57.html)

Université Jean Moulin III – <http://www.univ-lyon3.fr/phil/>

ENS – <http://www.ens-lsh.fr/>